

translating. It was particularly true for reading aloud which is also a separate ability, closer to phonetic competence. Of course, this confusion could have been easily overcome by giving stricter instructions concerning the purpose of reading. As strange as it may seem, reading appeared to be a much more complicated activity than we used to think.

Another task given for improving interpreting skills is rendering. The emphasis here is placed on the ability to express the content of the article which was read in Ukrainian/Russian into English. In general, it is closer to speaking skills, as the information is not translated word-for-word and is significantly shortened.

The conclusion to be drawn is as follows: when teaching reading, one should remember that by reading we mean understanding the content on the whole, the ability to get the gist, to comprehend every detail, depending on the task given. The purpose here is to train the students to understand the meaning without translating, i.e. directly into English, to acquire the second, English-language-based cognitive system. In this case foregoing translation is the necessary, natural, underlying precondition for developing this skill. Ideally, it should be a one-language activity.

However, serious attention should be given to translation as a specific skill the students' would-be job may require. This is a two-fold activity, which combines comprehending meaning and expressing it in a different language in a grammatically, lexically and stylistically correct way appropriate for the target language. The same is true for rendering, although the first step, i.e. comprehension is unlikely to cause any problems, while the second one appears to be much more difficult, as the target language is a foreign one for the students.

To sum up, we have to admit that translation (interpreting) skills are no less important than the four basic skills and require special attention and specific practicing techniques.

Література

1. Common European Framework of references for languages: learning, teaching, assessment. – Cambridge University Press, 2003. – 261 p.
2. English for Specific Purposes (ESP): National Curriculum for Universities. – Kyiv, 2005. – 108 p.

В.В. Заїкіна

ПРОБЛЕМИ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ МАТЕМАТИЧНИХ І ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Підвищення професійної компетентності студентів - менеджерів - одне з найактуальніших завдань кожного ВНЗ, де навчають майбутніх спеціалістів відповідного профілю [1],[2]. Важлива роль у навчанні відводяться процесам переробки інформації, особливостям протікання процесів мислення. Від індивідуальних особливостей кожної людини залежить, з легкістю чи ні сприймає вона логічну інформацію, впевнено чи ні почувається в умовах невизначеності та

ризик, здатна вона передбачати розвиток подій у часі чи ні тощо. Враховуючи актуальність проблеми, нами визначена мета наукового дослідження – врахувати здобутки соціонічної науки при викладанні майбутнім менеджерам математичних і економічних дисциплін. Відповідно до мети, проаналізуємо основні характеристики усіх 16 соціотипів, надаючи практичні рекомендації щодо підготовки майбутніх менеджерів – управлінців.

Зупинимось на короткій характеристиці кожного з соціотипів.

1) ІЛЕ. Інтуїтивно-логічний екстраверт виявляє математичні здібності, відчуває глибинну аналогію в різних речах, виявляє закономірності (зокрема, економічного характеру), добре передбачає розвиток подій у часі. Психологи зауважують, що ефективною є співдружність ІЛЕ з представниками типу СЕІ, налаштованими на прийом оригінальної інформації, здатними реалізувати нові ідеї.

2) СЕІ. Сенсорно-етичний інтроверт емоційно реагує на ідеї ІЛЕ. СЕІ - непоганий організатор, який не прагне бути лідером. Не любить виконувати кропітку роботу, спряжену з математичними та економічними розрахунками. У справах не завжди успішний - йому буває важко витримувати конкуренцію. Представникам типу СЕІ варто, по можливості, уникати ризику у своїй професійній діяльності.

3) ЕСЕ. Етико-сенсорний екстраверт через слабку інтуїцію не може проникнути в глибину речей; йому доводиться розв'язувати математичні та економічні проблеми традиційно. Через цю особливість представнику типу ЕСЕ рекомендується систематично і невпинно розширяти свій кругозір. Етико-сенсорний екстраверт із задоволенням виконує громадську роботу. ЕСЕ – хороший популяризатор, продавець, рекламний агент. Захоплюється врівноваженими людьми з чітким та ясним мисленням, цікавими ідеями. Корисною є навчання і співпраця ЕСЕ з ЛІІ.

4) ЛІІ. Логіко-інтуїтивний інтроверт володіє розвиненим аналітичним мисленням. Маючи лише загальне уявлення про предмет, будує розгорнуту наукову теорію. Студент типу ЛІІ непогано орієнтується у різного роду класифікаціях. ЛІІ здатен допомогти ЕСЕ у вирішенні його проблем, пов'язаних з поганим відчуттям останнім плинину часу. У свою чергу, ЕСЕ може надати ЛІІ необхідну психологічну підтримку.

5) ЕІЕ. Етико-інтуїтивний екстраверт - природжений ідеолог, оратор. Студент типу ЕІЕ висловлює неординарні ідеї, але схильний до суперечливих суджень. Заплановану роботу виконує своєчасно; хоч і працює за схемою “перерви-аврари”. Може мати проблеми при вивченні математичних і економічних дисциплін.

6) ЛСІ. Логіко-сенсорний інтроверт володіє чітким, системним мисленням. Працелюбний, надійний, добре виконує точну роботу. Прагне до керівництва. На своїй ділянці роботи наводить порядок, не гребуючи навіть жорсткими методами. Слабкість працівників типу ЛСІ – інтуїція можливостей. Корисною є співпраця ЛСІ з ЕІЕ: ЛСІ скрупульозно вивчає найдрібніші деталі у новій для нього галузі знань, а ЕІЕ допомагає йому “не пов'язнути” у другорядних речах.

7) СЛЕ. Для сенсорно-логічного екстраверта характерними є досягнення масштабних цілей. Представник типу СЛЕ – це лідер, пристосований до розв’язання силових задач. У мирний час СЛЕ успішно реалізує себе у сфері дрібного та середнього бізнесу. Але СЛЕ не має вродженої здібності правильно передбачати майбутній розвиток подій. Йому слід орієнтуватися на сторонню допомогу, на математичні і економічні прогностичні моделі.

8) ІЕІ. Інтуїтивно-етичний інтроверт добре відчуває плин часу. Він здатний глобально мислити, створювати оригінальні теорії. Наділений гуманітарними здібностями, але відчуває труднощі при обґрунтуванні власних думок. Вміє маніпулювати людьми. Не маючи ділових якостей, ображається, коли йому нагадують, що потрібно працювати, а не лінуватися. Відчуває психологічний дискомфорт у процесі вивчення математичних і економічних наук.

9) СЕЕ. Сенсорно-етичний екстраверт - це той лідер, що намагається завоювати простір. СЕЕ ініціативний, вимогливий. Представник цього типу слабо розуміється на ієрархіях, не вміє відокремити головне від другорядного чи встановити закономірність – це може викликати труднощі при вивченні математики та економіки. У процесі навчання СЕЕ не любить слухати довгих, розгорнутих пояснень. Викладачеві слід пропонувати йому більше асоціацій, звертаючись при цьому до мови жестів.

10) ІЛІ. Інтуїтивно-логічний інтроверт – це мудрий скептик з практичним розумом. Він уміє критично аналізувати проблему. Його прогнози зазвичай дуже точні. ІЛІ має комерційну жилку, вдало розпоряджається грошми. ІЛІ уникає конфліктів. Представник цього типу здатен задовольняти інформаційні запити СЕЕ. Навчання і співпраця СЕЕ та ІЛІ дають позитивні результати.

11) ЛІЕ. Логіко-інтуїтивний екстраверт – підприємлива людина, яка живе майбутнім і багато працює, плануючи справи наперед. Студент типу ЛІЕ зазвичай із задоволенням заглиблюється у вивчення математики та економіки. Логіко-інтуїтивний екстраверт передбачає перспективу будь-якої справи і легко справляється з ситуаціями ризику та невизначеності.

12) ЕСІ. Етико-сенсорний інтроверт працелюбний, вимогливий, вольовий. Погано володіючи відчуттям часу, багато сил витрачає на власну пунктуальність. Оскільки ЕСІ важко дається розуміння скритих причин явищ, йому можна порекомендувати читати більше літератури з математики, економіки, психології та інших галузей знань, спілкуватися з ерудованими людьми – це допоможе ЕСІ виробити більш-менш цілісне уявлення про навколишній світ.

13) ЛСЕ. Логічно-сенсорний екстраверт майстерно відокремлює головне від другорядного, вміє викласти інформацію чітко та логічно, спираючись при цьому на значну кількість відомостей з різних галузей знань. Слабо орієнтуючись у майбутньому, відчуває труднощі при плануванні, намагається все необхідне виконувати заздалегідь. Досить впевнено почувається в умовах конкуренції, але деколи переоцінює свою інтуїцію. Можливо, математика в економіці сприймається представником цього типу легше, ніж економіка. Представникам цього типу корисно спілкуватися з представниками своєї квадрати і особливо – з ЕІІ.

14) ЕІ. Етико-інтуїтивний інтроверт має добре розвинену інтуїцію можливостей. Представник цього типу – відмінний діяч благодійної організації чи товариства милосердя. Людина типу ЕІ цікавиться об'єктивними закономірностями, скрупульозно вивчає деталі дорученої їй справи. Але ЕІ не володіє логікою виходу з нестандартної ситуації, логікою організації справи. ЕІ нелегко даються узагальнення – це може призвести до певних труднощів у навчанні. Для підвищення концентрації уваги на головному ЕІ корисно займатися у вільний час логічними задачами, головоломками, і, можливо, доцільно ознайомитися з прийомами швидкого читання. Корисною є співпраця ЕІ з ЛСЕ.

15) ІЕЕ. Інтуїтивно-етичний екстраверт цікавиться талановитими людьми, хоч і схильний перебільшувати їх здібності. Добре відчуваючи плин часу, дає вірні прогнози щодо розвитку подій у майбутньому. Має схильність до ризику і може бути рішучим в екстремальній ситуації. У питаннях, де потрібен аналіз і розрахунок, почувається невпевнено: всі аспекти здаються йому головними. Математичні прийоми не завжди сприймає без проблем.

При навчанні представникам типу ІЕЕ слід подавати інформацію у особливо зручній формі. ІЕЕ не працює систематично і скрупульозно, не поглиблюється у деталі предмету, але деколи з дивовижною легкістю освоює нові галузі знань. ІЕЕ маніпулює людьми (часто – із шляхетною метою). Нерідко поводить себе несерйозно, виступаючи в ролі клоуна.

16) СЛІ. Сенсорно-логічний інтроверт зовні виглядає, як беземоційна людина. При цьому СЛІ – практичний, винахідливий студент, який із задоволенням справляється із кропіткими завданнями (нескладну роботу виконувати лінується). Корисною є співпраця СЛІ з ІЕЕ та з іншими представниками δ -квадри.

Таким чином, усі 16 соціотипів проаналізовано.

Досягненнями соціоніки можуть скористатися викладачі та студенти ВНЗ, де готують спеціалістів – професіоналів майбутнього. Соціоаналіз – дієвий засіб підвищення якості підготовки менеджерів, економістів та інших спеціалістів.

Література

1. Заїкіна В.В. Деякі актуальні питання підготовки фахівців–менеджерів на сучасному етапі [Текст] / В.В. Заїкіна // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2002. – №1. – С.192-197.
2. Заїкіна В.В. Ефективні методи покращення успішності при вивченні математичних дисциплін [Текст] / В.В. Заїкіна // Університетські наукові записки. – 2010. – №1 (33). – С. 295-300.